

Kopenhagekoaren porrota Afrikak ordainduko du

Klimaren aldaketa eragozteko Kopenhagen abenduan burutu zen gailurrak porrot egin zuen. Asko eztabaidatu da noren erruz gertatu zen. Aldiz, galtzaile nagusietakoak zein diren jakina da: Afrikako ordezkariak gogor heldu ziren Danimarkara baina handik burumakur etxeratu.

KYOTORI LOTURIK OROITUKO DU historiak Kopenhageko porrota. Abenduaren 7tik 18ra bitartean Nazio Batuen Erakundearen babesean munduko agintariak urrats berriak zehaztu behar zituzten Lurra klimaren berotzetik babesteko baina biltzarrak ez zuen erditu inork sinatu ez zuen sasi-agiri bat baino. Nola laburbildu daiteke Kopenhagen gertatua historiaren epaiaren zain egon gabe?

Alejandro Nadal ekonomialari mexikar ezkertiarrek iritzi hau publikatu du *La Jornada*: “Gehienak bat datoz esateko [Kopenhageko] frakasoa izan zela. Baina hondamendi hori gobernueri zor zaie eta korporazioetan eta finantzetan dituzten konplizeei. Erakunde zibilek lortu zuten mozorroa eraztea gezur diplomatikoari eta biluzik utzi zituzten interesak, akordio serioa, loteslea eta epe egokietan mamitua lortzeko oztopo nagusi izan direnak. Ez da kasualitatea izan haiek zanpatu eta ez uztea biltzarraren aretoan sartzen; ez baitzitzairen atetik ireki ezta behar bezala akreditatuturik zetozen erakundeek ere”.

Kopenhageko azken agirian bilduta geratu ziren bai munduko beroketa gehienez bi gradutan mugatzen ahalegindu beharra eta bai bide horretan txiroenei urratsak ematen laguntzeko 2012ra arte 10.000

milioi dolar ematea, 2020ra artean 100.000 milioi gehiagoz osatu beharko direnak.

Kopenhagekoaren ifrentzua hiru puntuotan zehaztu du Nadalek. Bat, Kyotoko protokoloak aipatzen zuen derrigortasuna desagertu egin da hemen. Bi, tenperaturaren igoera egonkortzeko zientzialariek beti aipatu badute CO₂ gasa milioiko 350 partetan atxiki beharra, Kopenhagen hori ahaztu egin da: bi graduko beroketa onartzeak esan nahi du milioiko 450 CO₂ parte ontzat ematen direla, ugarte asko eta Afrika oso kalteturik aterako direla onartuz.

Hirugarren akatsa da, ziurrenik, larriena. Ekitateari agur esan diote potentzia handiek. Azken agiria AEB, Txina, Brasil, India eta Hego Afrikak sukaldatu zuten, azkenean Europar Batasuna ere hartara biltzeko. Sikulusaltsatik kanpo geratu ziren klimaren beroketak gehien kaltetuko dituen herrialdeak, nekazaritza arriskuan daukatenak, uholdeek edo lehorteez mehatxatutakoak. Aldiz, aberatsek hitzartzen dituzte karbono isurien kopuruak eta haien artean negoziatu dituzte aurrerantzean karbonoaren salerosketa eta ordaintze sistemak.

Argigarria da Kubatik nola kontatu duen Fidel Castrok abenduaren 18tik 19rako gauean Kopenhagen

Kopenhageko International Club-ek Interneten daukan argazki honetan ageri dira Tuvaluk klimaren gailurrera bidalitako ordezkariak. Tuvalu lau uharte txikik osatzen dute eta denetara daukaten 26 kilometro karratuetan 12.500 herritar bizi dira. Tuvalu itsasoaren mailan dago, muinorik altuena itsasgoratik 4,6 metrotaraino baizik iristen ez delarik, eta klimaren beroketak sakrifikatuko duen lehenbiziko herrialdea izanen da. Kopenhageko abenduko biltzarrean munduko estatu handienek hitzartu zuten azken agiriarekiko oso kritiko mintzatu zen Tuvaluren bozeramailea Ian Fy: “Bazirudien (Judasi Jesus saltzeagatik bezala) zilarrezko 30 txanpon eskaintzen ari zitzaizkigula, gure jendea eta gure etorkizuna traizionatu genitzan”.

gertatua. *Juventud Rebelde* egunkariak plazaratu du, gero munduan beste gune askoz hedatzeko. Fidelek kontatu du nola biltzarreko lehendakari-ritza zeukan Danimarkak Barak Obamari entregatu zion areto nagusia, honi eta aurrez hautatutako 16 konbidaturi emanez hitz egiteko aukera. Gainerako 170 herrialdeek ez zeukaten entzutea besterik.

Orduan agertu zen aurreko egunetan batzarretik aparte herrialde sail batek egositako agiria. Hori ikusita, protestan hitza eskatzen lehena Evo Morales izan zen eta atzetik Hugo Chavez mintzatu zen ildo berean. Baina Castrok salatu duen konplota beranduxeago osatu zen, lehendakari eta gobernuburuek Kopenhagetik alde egin eta gero, estatu indartsuenek utzitako ordezkarien artean. Merezki du Fidel Castroren idatzia irakurtzea.

Meles Zenawiren antzerkia

Ildo beretsuan ikusi ditu gauzak Naomi Kleinek, *The Nation* asteakarian idatzi duenez: “Kopenhage, ezetz esateko adorea”. Kuba, Venezuelak eta Boliviaren ondoan 77 herrialdez osatutako taldeak azken ahaleginean lortu baitzuen hango ituna izenpetu barik geratzea.

Gainerakoan oso ezkor mintzatu da Klein. “Klimaren aldaketarako Nazio Batuen biltzarreko bederatziki-

garren egunean, Afrika sakrifikatu zuten”. Ez dirudi esajerazioa, Desmond Tutu apezpikuak berak arriskua honela marraztu duenerako: “Berehala neurri ikaragarritzko hondamendiari egin beharko diogu aurre... mundu osoan bi graduko beroketa onartzeak Afrika kondentatuko du kiskaltzera eta inolako garapenik ez edukitzera”.

Inork hartzekotan afrikarrek hartu dute ipurdikoa Danimarkan. Aurreko hilabeteetan behin eta berriro esan eta zin egin zuten kontinente hartako ordezkari askok Afrikar Batasunaren babesean jokatzen garbi eta sendoarekin zihoazela Kopenhagera. Afrique-Asie hilabetekari historikoaren gunean oraindik irakur daiteke: *Sommet de*

Copenhague : Le front africain du refus. Ez alferrik.

Bai Naomi Kleinek eta bai beste aditu batzuek, Afrikan zentratutako *Pambazuka Newsen* idatzi dutenek kasurako, errudun nagusizat Kenyako presidentea daukate, Meles Zenawi.

Duela hilabete gutxi Zenawi gogor mintzo zen: prest zeudela Afrikaren beharrak kontutan hartuko ez zituen inongo akordiorik onartu ez eta negoziaketatik alde egiteko, herrialde txiroek 400.000 milioi behar zituztela egoerari aurre egin ahal izateko... Nolaz onartu du gauzak gero alderantzizko bidetik joatea?

AEBetako diplomaziaren buru den Hillary Clintonen beso luza

aipatzen dute batzuek, Kopenhagerako bidean Nicolas Sarkozy frantsesak egindako promesaren batzuek besteek. Baina zeren truke?

Kleinek aipatzen duen beste aditu batentzako, Mathew Stilwel-entzat, “une koloniala” da oraingoa. Une kolonial horietan munduko ondasunak banatu izan dituzte beti potentzia handiek, eta oraingoan libre geratzen zen azken ondasuna pribatizatu eta banatu dute: atmosfera. Alegia, eguratsa kutsatzeko ahalmena negoziatu dutela handikiek.

Atzeko ganbaran horretan ari ziren bitartean, komunikabide nagusiek munduko herritarrei bestelako filma erakutsi diete, hots, presazkoa zela akordio bat eskuratzea. Baina emaitza ikusirik, agian hobe zen astiroago joatea.

Alemayehu G. Marian irakasleak *Pambazukan* idatzi du: “Mila-miloiak dolar karbonozko dirutan etxeratzeko amets ez iritsi ziren ‘Afrikako ordezkariak’ Kopenhagera. Handik etxeratu dira aldatzeko promesa zozo batzuekin. Kopenhageko antzerkia bukatu denean, ‘Afrikako negoziatzaileek’ lezio on bat ikasi dute: nahi adina egin zezaketen putz Kopenhageko etxea eraisteko, baina klimaren aldaketa den antzokian ez dira morroiak besterik”.

Abenduaren 18an munduko agintariak, handienak bezala kaxkarrenak, *limousine* distiratsuetan aireportura zihoazela, honela mintzatu zen Britainia Handiko Greenpeaceko zuzendari nagusi John Sauven: “Kopenhageko hirian krimena gertatu da gau honetan; errudunak aireportura doaz ihesi”. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu,
produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624 · zinkunegi@euskalnet.net

